

Xolbekova Sayyoraxon Amanjanovna

Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universitetining Farg'ona filiali akademik litseyi "Xorijiy tillar" kafedrasi fransuz tili fani o'qituvchisi

Annotatsiya. Til o'rganish kishilik jamiyatida bag'oyat muhim sohalardan biri hisoblanadi. Muloqot vositasi bo'lmish tilni tabiiy muhitda ya'ni oilada, jamoatchilik orasida yoki uyushgan holda amaliy egallash mumkin. Til hodisalariga oid bilimlar esa nazariy jihatdan o'rgatiladi. Xalqaro munosabatlar avj olgan zamonamizda tillarni bilish, ayniqsa ko'p tillilik ulkan ahamiyat kasb etadi. Mamlakatimizda tahsil oladigan o'quvchi va talabalar odatda uch tilni o'rganadilar. Ushbu tillar maxsus nomlar bilan yuritiladi. Bular quyidagilar: ona tili, ikkinchi til, va chet til. Ona tili tafakkur shakllanishida alohida xizmat o'taydigan birinchi til hisoblanadi. Ikkinchi til haqida so'z yuritilganda, unga boshqa millat vakillaridan iborat qardoshlar, qo'shnilar tili sifatida qaraladi. Chet til - bu xorijiy mamlakat tilidir.

Kalit so'zlar: Gapirish — to'rtta ko'nikmadan biri bo'lib, muhim ahamiyatga ega, o'qish, eshitish, yozish.

Chet tilini o'rgatish haqida gapirganda, avvalambor, uni muloqot vositasi sifatida o'rgatishimiz kerak. Gapirish — to'rtta ko'nikmadan biri bo'lib, muhim ahamiyatga ega. Tilni o'rganuvchi uni haqiqiy hayotda kutilmagan uchrashuvlarda juda qadrlaydigan ko'nikmadir. Shu bilan birga, ishonchli gapiruvchi qolgan uchta ko'nikmasiz muloqot qilish imkoniga ega emasligi, shak-shubhasiz, haqiqatdir. Shuning uchun fransuz tilini o'qitish doirasida to'rtta ko'nikma (o'qish, gapirish, eshitish va yozish)ni kiritish va o'zaro bog'lash zarur. Talabalarning og'zaki nutqini o'stirishda juda ko'p usul va uslublardan foydalanish mumkin. Har bir uslubning o'ziga yarasha afzallik va noafzallik tomonlari bor. Bu, albatta, o'qituvchining mahoratiga bog'liq, u usullarni mavzuga, o'quvchilarning yoshiga, qobiliyatiga, xususiyatlariga qarab moslashtirishi va to'g'ri tanlashi kerak.

So'nggi tendensiyalarga muvofiq, til ko'proq muloqot sifatida o'qitilishi ko'zlangan. Shu sababli og'zaki ko'nikmalarining nafaqat sifati va xususiyatlariga qarab, balki mavjud ta'lim amaliyotida ularni rivojlantirishga qaratilgan uslub va usullarda ham aks ettirish maqsadga muvofiqdir. Nofilologik sinflarida til o'rganayotgan talabalarning gapirish ko'nikmalarini rivojlantirish uchun muloqot yondashuvidan foydalanish eng samarali usullardan biri hisoblanadi. Shunday ekan, biz asosiy e'tiborni talabalarning og'zaki nutqini rivojlantirishga qaratishimiz kerak. Chet tilini bilish insonni zamonaviy, har tomonlama yetuk inson qilib tarbiyalaydi, shuningdek, xalqaro biznes olamiga, butun dunyoga yo'l ochib beradi. Talabalarning og'zaki nutqini rivojlantirishda tinglab tushunish, o'qish, dialogik, monologik nutqlardan foydalanamiz. Dialoglar har xil mavzularda bo'lishi mumkin. Avvalambor, kichik matn yoki dialoglarni tuzishda o'qituvchi talabalarga mavzuga oid bo'lgan so'z va iboralar bilan ularni tanishtirib, ularning talaffuz qilish qoidalari, gaplarda ishlatilish tartiblari haqida ma'lumot beradi. O'qituvchi o'rganuvchilarga namuna sifatida kichik videoroliklar namoyish ettirib, so'ngra talabalardan juftlikda ishlashni so'rasa, muloqot davomida talabalar tilni ishlatishda yuzaga keladigan

qiyinchiliklarning oldini olishga muvaffaq bo'ladi. Auditoriyada suhbatlardan foydalanishning bir necha turlari bor: Dialogik nutq - bunda o'quvchilar ijodiy yondashish orqali bir -birlari bilan suhbatlashadilar. Zamonaviy fransuz tilini o'qitish metodologiyasida nutq qobiliyatini rivojlantirish uchun birinchi navbatda, dialoglardan foydalanish yaxshi samara beradi. Ushbu ko'nikmalarni turli xil o'quv qo'llanmalari, shu jumladan badiiy matnlar yordamida tarbiyalash mumkin. Bunday muloqotlar matnlarni an'anaviy ravishda yodlash va bir xil tarzda aytib berishdan saqlanish va ularni jonli fransuz tilidagi nutqqa aylantirish imkonini beradi. Bundan tashqari, o'quvchilarda so'z boyliklarini oshirishda va xotirani yaxshilashda yordam beradi. Dialoglar davomida o'quvchilar ravon, tezkor reaksiya, aktyorlik mahorati va albatta, grammatik jihatdan to'g'ri mashq qiladilar. O'quvchi matnni o'zi o'qiydi va ma'nosini aytib beradi. O'qish jarayoni interaktiv ravishda olib boriladi. Mashhur o'zbek, fransuz yozuvchilar tomonidan yozilgan qisqa hikoyalar, roman va boshqa adabiy asarlardan o'qish va so'z birikmalarini yaratish, adabiy talqinlarni tayyorlash, tashkillashtirish va taqdim etish uchun foydalanishlari mumkin. Tinglab tushunish orqali o'quvchilar nutq ko'nikmalarini yaxshilashlari mumkin. Eshitish-nutq faoliyatining retseptiv shakli. Tinglash paytida nutqni tushuntirish asosan eshitish hissiyotlariga asoslangan. Talabalar tinglash mobaynida talaffuz etilayotgan so'zlarning ohangiga e'tibor beradilar va qayta takrorlash orqali ushbu so'zlar xotirada mustahkamlanadi. Talabaga fransuz tilida suhbatga kirishish jarayonida tajriba sifatida eshitgan dialoglari yordam beradi va ko'nikmalarini shakllantiradi.

Fransuz tilini o'qish qoidalari juda murakkab ko'rinadi. Yuzini o'qimaydigan bir necha undosh tovushlar va unli tovushlar, g'alati tovushlarning ko'pligi, har bir unlining ustiga bir nechta chiziqlar va tayoqlar (diakritika). Ammo bu yerda siz ushbu qiyinchiliklarga boshqacha qarashga imkon beradigan bir nechta dalillar mavjud. Fransuz tili chor Rossiyasining zodagonlarini har qanday ma'lumotli odam uchun zaruriyat sifatida tanlagan. Buning sabablari nafaqat siyosiy. Ushbu tilda siz eng "zamonaviy" fikrlarni ifodalashingiz mumkin. Bu hazil emas va bu mamlakat yozuvchilarining kitoblarini asl nusxada o'qishni boshlagan har bir kishi bunga amin bo'la oladi. Ko'plab mutafakkir va faylasuflar bu haqda gapirib, yozganlari ajablanarli emas.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Ľuboš Křišťák, Miroslav Němec, Zuzana Danihelová, "Interactive Methods of Teaching Physics at Technical Universities", Informatics in Education, 2014, Vol. 13, No. 1, 51-71
2. Oripova N, Rakhimova R, New pedagogical technologies and their application in foreign language lessons, Oriental Renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences, VOLUME 2, ISSUE 1 ISSN 2181-1784 Scientific Journal Impact Factor SJIF 2021: 5.423
3. G.Salomov "Literary Criticism and Literary Translation" "Science" Publishing House Tashkent -1983.

4. Abdullayeva Marhabo Raxmonkulovna. Ingliz tilidan o'zbek tiliga tarjima yaraishi va o'ziga xos xususiyatda. Innovation, integration va ta'lim bo'yicha xalqaro ma'lumot jurnali, 2 (2), (2021). 297-306
5. <https://cyberleninka.ru/article/n/fransuz-tili-fonetikasini-qiyoslab-o-rganishning-ahamiyati/viewer>
6. Ahmadaliyeva G. H. et al. YARIMO 'TKAZGICH MODDALAR VA ULARNING XARAKTERISTIKALARI //Евразийский журнал академических исследований. – 2022. – Т. 2. – №. 1. – С. 91-93.
7. Yusubjanovna A. M. BIRINCHI TIBBIY YORDAMNING AHAMIYATI VA UNI BAJARISHNING UMUMIY QOIDALARI //PRINCIPAL ISSUES OF SCIENTIFIC RESEARCH AND MODERN EDUCATION. – 2023. – Т. 2. №. 1.
8. Abdusubxon o'g'li U. S. et al. YURAK ISHEMIK KASALLIKLARI VA ULARNI OLDINI OLISHNING ZAMONAVIY USULLARI //PRINCIPAL ISSUES OF SCIENTIFIC RESEARCH AND MODERN EDUCATION. – 2023. – Т. 2. – №. 6.
9. Abdusubxon o'g'li U. S. et al. BUYRAK TOSH KASALLIKLARINI HOSIL BO'LISHIDA GIPODINAMIYANING TA'SIRI //PRINCIPAL ISSUES OF SCIENTIFIC RESEARCH AND MODERN EDUCATION. – 2023. – Т. 2. – №. 6.
10. Usmonov S., Alisherjonova F. INSON TANASIDA BO'LADIGAN ELEKTR HODISALARI //Евразийский журнал академических исследований. – 2023. – Т. 3. – №. 4 Part 2. – С. 200-203.
11. Usmonov S., Isroilov S. CHAQALOQLARDA QORIN DAM BO'LISHINING SABABLARI, DAVOLASH USULLARI //Евразийский журнал академических исследований. – 2023. – Т. 3. – №. 4 Part 2. – С. 196-199.
12. Isroil o'g'li X. M., Abdusubxon o'g'li U. S. GIPERTONIYA KELIB CHIQISHI SABABLARI //INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL CONFERENCE ON" MODERN EDUCATION: PROBLEMS AND SOLUTIONS". – 2023. – Т. 2. – №. 5.
13. Abdusubxon o'g'li U. S. et al. BOLALARDA GASTROENTRITNING NAMOYON BO'LISHI //INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL CONFERENCE ON" MODERN EDUCATION: PROBLEMS AND SOLUTIONS". – 2023. – Т. 2. – №. 5.
14. Abdusubxon o'g'li U. S. et al. KAM HARAkatLIK NATIJASIDA KELIB CHIQUADIGAN KASALLIKLARNI XALQ TABOBATI BILAN DAVOLASHNING TOP 10 TA USULI //SCIENCE AND PEDAGOGY IN THE MODERN WORLD: PROBLEMS AND SOLUTIONS. – 2023. – Т. 1. – №. 3.
15. Abdusubxon o'g'li U. S. et al. GIPERTONIYA KASALLIGINI RIVOJLANISHINI OLDINI OLISHNING ENG YAXSHI USULLARI //SCIENCE AND PEDAGOGY IN THE MODERN WORLD: PROBLEMS AND SOLUTIONS. – 2023. – Т. 1. – №. 3.
16. Abdusubxon o'g'li U. S. et al. QONNI SUYULTIRADIGAN TOP-10 MAHSULOT //SCIENCE AND PEDAGOGY IN THE MODERN WORLD: PROBLEMS AND SOLUTIONS. – 2023. – Т. 1. – №. 3.
17. Abdusubxon o'g'li U. S. ELEKTROMAGNIT MAYDONINING ORGANIZMGA TA'SIRI //SCIENCE AND INNOVATION IDEAS IN MODERN EDUCATION. – 2023. – Т. 1. – №. 2.

18. Abdusubxon o'g'li U. S. et al. KONDILOMA VIRUSLARINI DAVOLASHDA KRIOGEN TERAPIYA //PRINCIPAL ISSUES OF SCIENTIFIC RESEARCH AND MODERN EDUCATION. – 2023. – T. 2. – №. 1.

19. Abdusubxon o'g'li U. S., Madaminovna M. F. TA'LIM JARAYONLARIDA AXBOROT TEXNOLOGIYALARNING TUTGAN O'RNI //International scientific-practical conference on "Modern education: problems and solutions". – 2022. – T. 1. – №. 5.

20. Abdusubxon o'g'li U. S., Madaminovna M. F. FIZIKA FANINI KOMPYUTER TEXNOLOGIYALARI ASOSIDA O'QITISHNING AHAMIYATI //E Conference Zone. – 2022. – C. 217-219.

21. Abdusubxon o'g'li U. S., Yusubjanovna A. M. YARIMO 'TKAZGICH MONOKRISTALINI O 'STIRISH //E Conference Zone. – 2022. – C. 33-34.

22. Abdusubxon o'g'li U. S. YURAK QON-TOMIR SISTEMASI KASALLIKLARI. MIOKARD INFAKTI PAYDO BO'LISH MEXANIZMI VA OLDINI OLISH CHORALARI //E Conference Zone. – 2022. – C. 227-228.

23. Imomova Maloxat Xudoyberdiyevna. "FRANSUZ TILI VA UNING FONETIKASI HAQIDA AYRIM MULOHAZALAR" ILM-FAN VA INNOVATSIYA ILMIY-AMALIY KONFERENSIYASI

24. Akbarova Shahlo G'aniyevna, Ergasheva Dilrabo Yorqinjon qizi. "TALABALARNING FRANSUZ TILIDA KOMMUNIKATIV QOBILIYATLARINI SHAKLLANTIRISH" SO'NGI ILMIY TADQIQOTLAR NAZARIYASI 6-JILD 6-SON RESPUBLIKA ILMIY-USLUBIY JURNALI 13.06.2023